

Univerza v Ljubljani
Fakulteta za šport

VLOGA UČITELJA IN STILI
VODENJA PRI POUČEVANJU
IGER Z LOPARJI

CILJI

1. Poznati značilnostih 3 stilov vodenja
2. Poznati pomen verbalne in neverbalne komunikacije
3. Uporabiti ustrezno komunikacijo v različnih situacijah.

1. DEJAVNIKI UČITELJEVE USPEŠNOSTI

1. Notranji dejavniki (specifično športno znanje, pedagoške sposobnosti idr.)
2. Zunanji dejavniki (delovni pogoji, razpoložljivi rekviziti idr.).

Naloge učitelja

Naloge učitelja v športnih igrah z loparji so:

- pomaga igralcu, da se razvija in napreduje
- pomaga, da uživa v igri, ostane v športu in da ima šport rad
- pomaga, da zmaga (ITF, 2002).

Kakšen naj bo učitelj?

- učitelj kot strokovnjak
 - teoretična in praktična znanja o tehniki, taktiki, metodah učenja, psihologiji idr.
- učitelj kot pedagog
 - vzgojno delovanje pri obnašanju, prenašanju porazov, sodelovanju idr.
- učitelj kot spremljevalec
 - organizator potovanj in prevozov, prehrane, bivanja idr.
- učitelj kot organizator
 - načrtovanje in organizacija treninga, tekmovanj idr.
- ima še mnoge druge vloge:
 - motivator, “policaj”, administrator, prijatelj, študent, znanstvenik, šofer, nadomestni starš, “manager” idr.

2. STILI VODENJA

Poznamo tri različne stile vodenja:

- AVTORITATIVNI STIL - Pri avtoritativnem vodenja ima osrednjo vlogo učitelj. Določa dogajanje pri vadbi, razlaga, demonstrira, ocenjuje, daje navodila in ukaze ter hvali.
- DEMOKRATIČNI (“CO-OPERATIVNI) STIL - Pri demokratičnem stilu vodenja se učitelj o poučevanju dogovarja z učenci in na osnovi dogovora sprejemajo skupne odločitve.
- “LAISSEZ-FAIRE” ali “CASUAL” - Pri stilu vodenja laissez-faire/casual učitelj dogajanje prepusti predvsem učencem. V bistvu sploh ne gre za vodenje ampak nevodenje.

Različni cilji in pristopi

Cilj učnega/trenažnega procesa	Uporaba primernega pristopa
A. Doseči, da ima igralec dobro ravnotežje pri bekendu.	1.Samo-kontrola
B. Doseči, da igralec odigra ostro diagonalo s spin rotacijo.	2.Trening/naloga
C. Igralec išče eno rešitev problema, trener usmerja.	3.Vodeno odkrivanje
D. Doseči, da imata dva različna igralca ustrezen trening.	4. Diferencijacija
E. Igralec išče več rešitev problema, trener opazuje.	5.Reševanje problemov
F. Doseči, da se dva igralca zavedata pomena višine leta žoge.	6.Pomoč prijatelja
G. Naučiti bekend smeš.	7.Ukazovanje
I. Igralec ima "natakarski" zamah pri servisu.	8.Individualni program
J. Igralec soodloča ali serviral s krajšim ali daljšim zamahom.	9.Samo-učenje
K. Igralec po treningu sam trenira servis.	10.Učenčeva pobuda

Različni cilji – vloga učiteljja

	Razlaga	Demonstracija	Vadba	Povratna info.
1. Ukazovanje	T	T	T/I	T
2. Trening/naloga	T	T	I	T
3. Pomoč prijatelja	T	T	I	I
4. Samo-kontrola	T	T	I	I
5. Diferencijacija	T	T	I	I
6. Vodeno odkrivanje	-	-	I	I
7. Reševanje problemov	-	-	I	I

3. KOMUNIKACIJA

- je pošiljanje in sprejemanje sporočil med dvema ali več osebami (def.)
- uspešen učitelj je tudi dober komunikator
- eden od temeljev poučevanja je komunikacija
- komunikacija pri poučevanju športnih iger z loparji mora biti v prvi vrsti prilagojen starosti in sposobnostim učencev.
- učitelj z govorom vodi proces učenja, opisuje in razlaga udarce, posreduje navodila za vaje in izvedbo udarcev, postavlja naloge in zahteve, korigira udarce in komunicira z učenci.
- pomembno je, da je učiteljev govor:
 - **stvaren** (informacije, ki jih posreduje, se morajo nanašati na aktivnost)
 - **razumljiv** (učitelj mora glasno posredovati preproste, jedrnate informacije)

Komunikacije učitelj - igralec

Zakaj je pomembna?

- učitelj podaja informacije
- vpliva na motivacijo igralca
- igralcu zagotavlja povratno informacijo (ang. feedback), da pospeši učenje
- je nepogrešljiv del ekipnega duha (ang. team spirit)

Pomen komunikacije:

- je “igra” razumevanja (učitelj-igralec uporabljata enake ključne besede (ang. cue words).
(ITF, 2002).

Komunikacija - situacije

učitelj komunicira:

- z učencem v času poučevnja, treniranja in tekmovanj
- s starši
- z uradnimi osebami (sodniki, učitelji...)
- z mediji, navijači, pokrovitelji,...

Situacije, ko komunikacija ni uspešna:

- učitelj ne pove prave vsebine
- verbalna in neverbalna informacija se ne skladata
- poslušalca stvar ne zanima
- poslušalec noče poslušati
- informacija je razumljena narobe
- poslušalec je prizadet, ker ne more izraziti svojega mnenja (ITF, 2002).

Vrste komunikacije

V osnovi poznamo dve vrsti komunikacije:

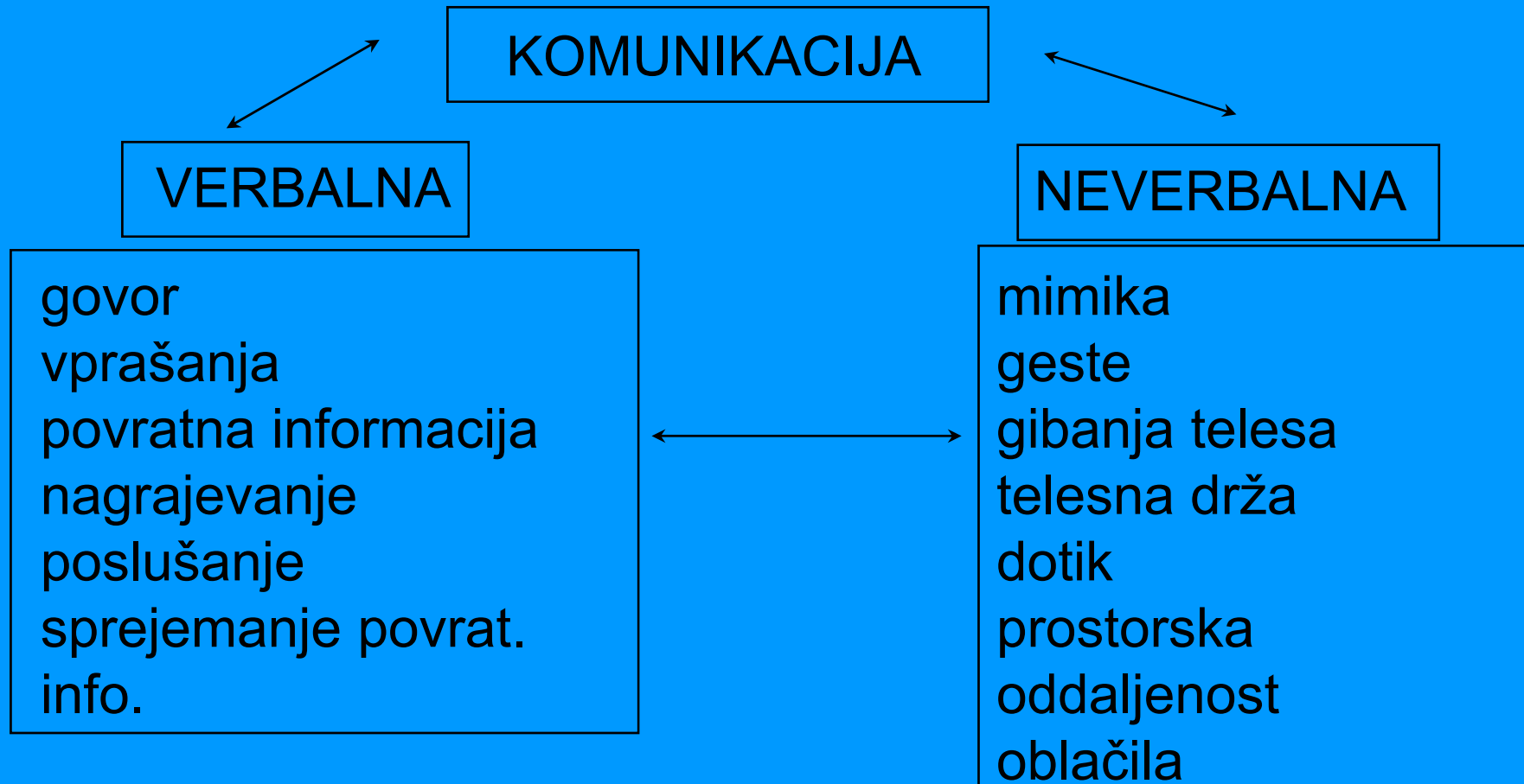
- verbalno
- neverbalno

Komunikacija je sestavljena iz:

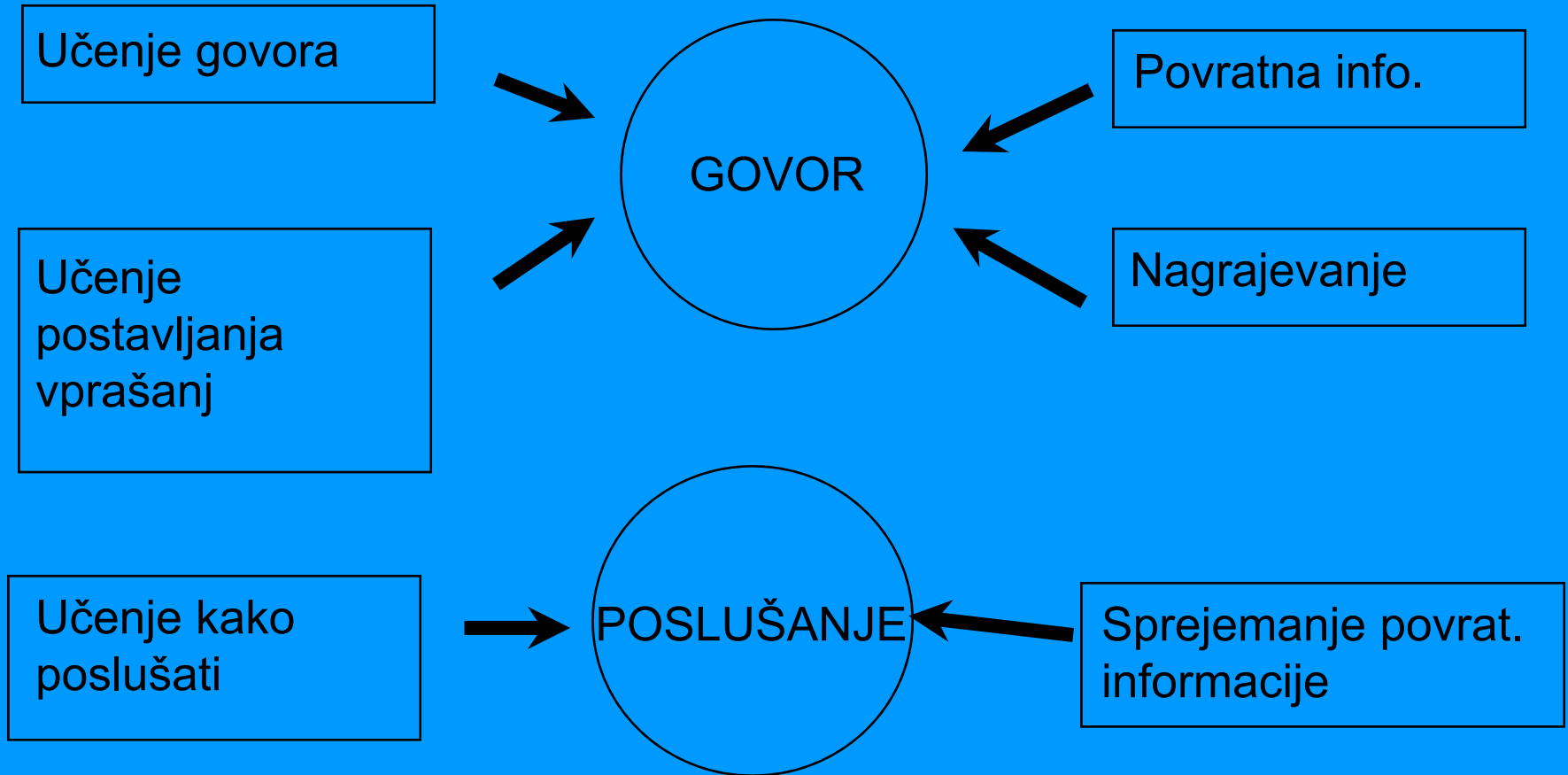
- vsebine sporočila (kaj hoče povedati; običajno izražena verbalno – z besedami)
- čustvenega naboja (kako je bilo sporočilo prenešeno; običajno izraženo neverbalno (geste, mimika obraza, kretnje...))

(ITF, 2002).

Vrste komunikacije

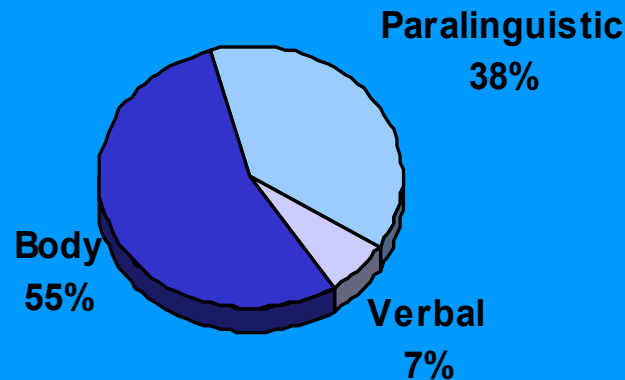

Verbalna komunikacija

Neverbalna komunikacija

Več kot 90% informacij posredujemo preko neverbalnega kanala.

Učenje komunikacije

Tako kot drugih veščin, se je tudi uspešnega komuniciranja moč naučiti.

Pomembno je, da učitelj dnevno:

- analizira svojo komunikacijo
- izpopolnjuje svoje komunikacijske veščine
- učitelj se mora zavedati možnosti in poznati osnove komunikacijskih tehnik

(ITF, 2002).

Vprašanja?

- Predavanja so objavljena na: www.aftennis.si

Literatura

1. Bornemann in sod. (1993). Tennis 1 - Methodik. München: BLV Verlagsgesellschaft GmbH.
2. Filipčič, A. (2001). Tenis – tehnika in taktika. Ljubljana: Fakulteta za šport.
3. Filipčič, A. (2002). Tenis – treniranje. Ljubljana: Fakulteta za šport.
4. Filipčič, A. (2004). Tenis – učenje. Ljubljana: Fakulteta za šport.
5. ITF. (2002). Advanced coaches manual – 2. editition. London: ITF.
6. Schönborn, R. (1999). Advenced Tecniques for Competitive Tennis. Aachen: Meyer und Meyer.
7. Schönborn, R. (2003). Učenje in razvoj tehnike (treening za ustrezen razvoj v prihodnosti). Otočec: Licenčni seminar.